

Żelazko elektryczne BraBork

AUTOR / WYTWÓRCA

CZAS I MIEJSCE

Czas powstania:

lata 40. XX w.

Miejsce powstania:

Warszawa, Polska

DANE TECHNICZNE

Wymiary:

wys.: 130 mm, sze.: 205 mm, dł.: 85 mm

Materiał:

Technika:

PRAWA

Właściciel obiektu: Muzeum Inżynierii i

Techniki. Wizerunki cyfrowe i metadane

obektu: domena publiczna. Opis

kontekstowy: licencja CC BY-NC-SA 3.0 PL

(Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne -

Na tych samych warunkach 3.0 Polska).

POZOSTAŁE INFORMACJE

MIM 1341/IX/128

SŁOWA KLUCZOWE

żelazko

OPIS

Żelazko to urządzenie służące do wygładzania zagnieceń na tkaninach i skórach za pomocą temperatury i nacisku wywieranego przez prasującego. Pod wpływem temperatury rozluźniają się wiązki w cząsteczkach tworzących włókna tkanin. Dzięki temu gorące tkaniny rozprostowują się pod naciskiem żelazka i zachowują kształt po ich ochłodzeniu. Pierwsze ślady urządzeń pełniących funkcję żelazka prowadzą do Grecji, gdzie w IV wieku p.n.e. do prasowania używano rozgrzanego żelaznego wałka. Chińczycy używali rozgrzanych mosiężnych patelni wypełnionych gorącym węglem. W Rzymie, podobnie jak w Grecji, stosowano ciężkie, metalowe wałki do walcowania tkanin na płaskiej powierzchni. W XV wieku w Europie pojawiły się żelazka z duszą i na węgiel, gdzie wewnątrz urządzeń umieszczano rozżarzony, kuty z żelaza blok lub węgiel. Z czasem do rozgrzewania żelazek zaczęto wykorzystywać: spirytus, gaz czy benzynę. Pierwsze żelazko elektryczne skonstruował w 1882 roku w Nowym Jorku Henry Seeley. Umieścił on w urządzeniu, ważącym około siedem kilogramów, podgrzewaną spiralę o mocy kilkuset watów. Z uwagi na ograniczony w tamtym czasie dostęp do prądu, żelazka elektryczne upowszechniły się w gospodarstwach domowych dopiero w okresie międzywojennym. Prezentowane żelazko elektryczne BraBork wyprodukowane zostało w latach 40. XX wieku w Zakładach Elektrotechnicznych Braci Borkowskich Spółka Akcyjna. Firma została założona w 1908 roku w Warszawie. Początkowo handlowała sprzętem elektrotechnicznym zagranicznych producentów. W latach 1911-1914 wybudowano w Warszawie zakład produkcyjny, w którym powstawały sprzęty piorunochronne, oświetleniowe i proste sprzęty elektroinstalacyjne. Wyroby od początku sygnowane były znakiem BraBork. Po 1918 roku rozpoczęto produkcję grzejników, żelazek oraz sprzętu elektromedycznego. Po II wojnie światowej firma, na krótko, powróciła do istnienia pod nazwą Składy Elektrotechniczne – Bracia Borkowscy sp. z o.o. W 1950 roku została rozwiązana. W katalogu elektrotechnicznym Braci Borkowskich nr 44 z roku 1938 czytamy, że żelazka elektryczne BraBork „cechuje najwyższego gatunku wyposażenie elektryczne, gwarantujące pełne bezpieczeństwo, trwałość i niezawodność w użyciu”. Urządzenie wyposażone zostało w: spiralę grzejną nawiniętą na chromonikielinę beżelazową, stopę z polerowanej, sprasowanej stali z zaokrągloną fazą z tyłu oraz demontowalną podpórkę służącą do odstawiania żelazka. Góra urządzenia wykonana jest z niklowanej, polerowanej stali. Żelazko dodatkowo wyposażone zostało w podpórkę pod kciuk, umieszczoną z przodu rękojeści. Ciekawostka: Firma BraBork w swojej ofercie miała różne typy żelazek między innymi: podróżne, krawieckie, dla pralni, szewskie. Oferowano również żelazka ze specjalnymi żłobieniami ułatwiającymi prasowanie wokół guzików.